15 Jaar. No. 105. — 's HERTOGENBOSCH. — Donderdag 7 September 1843.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad. . ƒ 12.
Franco per post. » 14.

(Verschijnende driemalen ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

De aanstaande benoemingen voor KANTON-GEREGTEN.

De tijd nadert, waarop de Kantonregters en Griffiers ter beschikking staan van het ministerie van Justitie. Wij achten het derhalve noodig, een woord over dit onderwerp te zeggen, teneinde geruchten te signaleren, volgens welke protestanten, stoutweg, milden onder de Katholijken van Noord-Braband beproeven, deze ten gunste van genen op te offeren. Zoo ooit, dan moet dergelijke poging nu vooral onvoorzigtig genoemd worden. Wij vertrouwen, dat het bestuur, beter voorgelicht, die dwaasheid niet zal hebben, van aan Katholijken honende voordragten gehoor te geven.

Men berigt ons, dat de Arrondissements-regtbank van 's Hertogenbosch en van Breda bij hare voordragten voor Kantonregters en Griffiers, sommige Katholijken onder hen van hare lijst heeft afgelaten, om in dier plaats *protestanten* voor te stellen. Wij zouden daarmede genoegen kunnen nemen, als de Katholijken, welke men van hunne bediening berooven wil, daarvoor niet meer geschikt waren; als men derhalve ongeschikten door geschikten trachtte te vervangen. Maar dit moet het geval niet zijn. Men moet *geschikte* Katholijken van de voordragt hebben afgelaten, om daardoor protestanten te bevorderen, die, zoo zij niet geheel *ongeschikt* zijn, tenminste zeker niets boven de Katholijken bezitten.

Dat is eene dubbele onregtvaardigheid. Eene onregtvaardigheid vooreerst tegen de Katholijke ambtenaren, welke men ten gunste van protestanten van hunne betrekking berooft; eene onregtvaardigheid ten andere tegen de Katholijken in het algemeen, welke men aldus in de hoofdstad onzer provincie durft beleedigen.

Men zal vragen, waarom wij aan geruchten zooveel waarde hechten, dat wij de publieke aandacht daarmede bezig houden? Het antwoord is eenvoudig, om dat die geruchten eenen graad van waarschijnlijkheid bezitten, die ons verbieden te zwijgen.

Het is bekend, hoe sommige protestanten in onze provincie alles durven, wanneer het er op aankomt om geloofsgenooten voort te trekken. Wij hadden daarvan voorleden jaar een voorbeeld, dat al te sprekend is, dan dat wij het hier niet zouden vermelden.

De kantonregters plaats van Tilburg werd vacant. De Arrondissements-regtbank dezer stad werd geroepen, om eene voordragt te doen van drie personen, tot aanvulling dezer vacature. Bijna de algeheele bevolking van Tilburgs kantongeregt is Katholijk. De meerderheid der leden van onze Arrondissements-regtbank bestaat uit protestanten. Wat deed men? — De protestantsche meerderheid der regtbank drong drie kandidaten door, waarvan de twee eerste protestant waren, en geen van beide de vereischten der wet in zich vereenigden, met nog een Katholijk, derde kandidaat, welke men zeker meende te zijn, dat het ministerie uit ontregtmatige vete niet benoemen zou. Men ging daarbij een kandidaat geheel voorbij, welke de vereischten der wet niet slechts bezat, maar die *allen eminenter* in zich vereenigde. Het was de heer Mr J. Mutsaers, die in Tilburg geboren en gevoed, een der *gegoedste ingezetenen* van het kanton, eerst als practiserend advokaat, en later als lid van het gedeputeerd bestuur zich door *kunde* en *regtschapenheid* zoozeer onderscheidde, dat hij de achting niet slechts van zijn kanton, maar der geheele provincie wegdroeg. Zulk een verdienstelijk mensch had bij de arrondissements regtbank der hoofdstad niet verdiensten genoeg, om op de lijst van het drietal kandidaten te worden opgenomen. Hij is dan ook, men kan het vermoeden, *Katholijk*. Dit was de eenige, maar in de oogen van sommige groote grief, welke de verdraagzame arrondissements regtbank tegen den heer Mutsaers kon aanvoeren. Het was daarom, dat men als eerste kandidaat een *Protestant* nam, die drie vereischten der wet miste; die noch regtsgeleerde, noch *gegoede* ingezeten was; noch daarenboven kon geacht worden het vertrouwen van het kanton te bezitten. Het was daarom, dat men als tweede kandidaat een ander *Protestant* nam, die wel is waar meester in de regten was, maar geen ingezeten veel minder gegoede ingezeten, onbekend, dus onbemind, niet als vertrouwen bezittende kon worden aangemerkt. En zoo ging men een bij uitnemendheid geschikt Katholijk kandidaat voorbij, om ongeschikte Protestantsche kandidaten voor uit te stellen. En nu vragen wij, wat wij van de voordragten van eene regtbank te wachten hebben, welke de onvoorzigtigheid had zich zoo te vergeten? Zal het dan niet raadzaam zijn, derzelver gangen te bewaken; en openbaar te maken wat geruchten ons vermelden, om te voorkomen, dat zij door onverdraagzame partijdigheid, waarvan zij eenmaal de schandige blijken gaf, met den goeden geest der provincie verpeste, niet eene godsdienstige verbittering veroorzake, waartoe door zekere Protestantsche partij, aan gene zijde der rivieren en ook aan deze zijde al te veel gelegenheid gegeven wordt.

Het ministerie heeft bij de benoeming van den heer Mutsaers getoond, dat het de voordragt der arrondissements-regtbank naar waarde wist te waarderen; wij hopen dat hetzelve andermaal toonen zal, dat men boven kleine passien verheven, naar regt handelende, regt zal geven aan wie regt toekomt.

Bijaldien men mogt kunnen besluiten, de Katholijken dat weinige, wat zij bezitten, te ontnemen, om het in handen der protestanten te werpen, die bijna alles hebben ingenomen, dan zullen de Katholijken eindelijk weten, wat zij te verwachten hebben, dat is, met andere woorden, wat zij te doen hebben.

De geest van Noord-Brabands bevolking is goed; hij is vreedzaam, *verdraagzaam*, Koning- en vaderlandslievend. Wij roemen daarop. Het ministerie moet weten, of het in dien goeden geest belang stelt. Moge de heer van Hall een weinig meer vooruit zien, dan zijn afgetreden collega de heer Rochussen, wien het aangenaam was, ons uit andere provincien hooge protestantsche beambten toe te zenden, die de fiscaliteit in den grond verstaan, en met eene gestrengheid uitoefenen, welke misschien de schatkist voordeelig zijn kan, maar niettemin de regering zeer nadeelig is, omdat zij de reeds pijnlijk drukkende lasten aan de burgerij nog oneindig pijnlijker maakt, en daardoor een wrevelig gemor ontstaan doet, waar men zich anders misschien met een zucht zou getroost hebben.

Dat de regering toezien moge.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

Aanbesteding.

Op woensdag den 20 September 1843, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring van Gedeputeerde Staten, door den Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noord-braband, of door een der leden van gemeld Collegie of Ambtenaar daartoe gecommitteerd, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in gemelde Provincie, te Ravenstein ten het Raadhuis aldaar worden aanbesteed.

Het maken van 6920 strekkende Ellen [illegible] 610 strekkende Ellen Klinkerweg, van [illegible] door Huisseling naar Herpen, en van [illegible] door de zoogenaamde Graafsche Straat [illegible] den

Maasdijk te Overlangel, met het vernieuwen en herstellen van het Noordelijk Landhoofd aan de Herpensche Brug, het stellen van Schamp- of Bakenpalen in de traversedoor de Beersche Maas, mitsgaders de Levering van al de daartoe benoodigde Materialen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

Het Bestek, op hetwelk bovengemeld werk zal worden Aanbesteed, zal boven en behalve aan het Locaal van het Gouvernement te 's Hertogenbosch, ter lezing liggen: te Boxmeer in het Logement bij J. G. HERMANS; te Cuyk in den Gouden Leeuw bij RIJSOUW; te Grave in den Vergulden Roskam bij de Weduwe SCHOONENBERG; te Herpen, bij H. B. van der LEEST; te 's Hertogenbosch in het Nederlands-,Oud-Stads-,Brabandsch-,Antwerpsch-, Eindhovensch-, Stadsch- en Molenaarsch Koffijhuis, mitsgaders in de Logementen den Gouden Leeuw en den Eenhoorn; te Katwijk aan de Maas in de Herberg bij T. van HOUT; te Lith aan het Veer bij PROSMAN; te Oss in het Logement bij MEGENS; te Ravenstein in de Keurvorst van de Paltz bij BERBEN en in de Herberg de Raaf; te Schaijk in de Herberg bij P. SCHOUTEN te Druten in Maas en Waal bij de KADT.

Zullende des Maandags voor de Aanbesteding, de vereischte aanwijzing in loco worden gedaan, en intusschen de verlangd wordende inlichtingen te bekomen zijn, zoo bij den Hoofd-Ingenieur als bij den Ingenieur L. RIJSTERBORGH, te 's Hertogenbosch.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR
van Noord-Braband,
A. J. BORRET.

DUITSCHLAND.

— HAMBURG, 25 Aug. Zoo even verneem ik uit goede bron, dat Espartero, door tusschenkomst van den Engelschen zaakgelastigde kolonel Hodges, bij onzen senaat heeft doen aanvragen of hem het verblijf hier ter stede zoude worden vergund; ingeval hij mogt besluiten herwaarts te komen. Het antwoord van den senaat is niet bekend, intusschen mag men wel met zekerheid onderstellen, dat hetzelve toestemmend zal luiden. (*Augsb. zeit.*)

ZWITSERLAND.

De groote raad van het kanton Aargau heeft besloten dat het klooster van Hermetschwijll, overeenkomstig den door het kanton St. Gallen uitgedrukten wensch, zou worden hersteld, onder voorwaarde en uitdrukkelijken waarborg evenwel, dat de zaak des kloosters alsdan door de Bondsvergadering als geheel afgedaan zal worden beschouwd. Zal deze nu dit aanbod aannemen? Daaraan wordt getwijfeld, want de Katholijke kantons kunnen zich daarmede niet te vreden houden zonder openlijk hunnen pligt en hunne verbindtenissen te verzaken.

ENGELAND.

Uit de thans ontvangene Londensche bladen tot den 2 Sept. blijkt, dat de Koningin Victoria haren zeetogt langs de zuidkust van Engeland tot aan Plymouth en Devonport heeft uitgestrekt. Zij is daar met haren gemaal den 31 Aug. aan wal gegaan, en met de meeste blijken van vreugde ontvangen. Onder anderen heeft zij te Plymouth den beroemden Breekwater bezigtigd, en op dit gedenkteeken van volharding en inspanning een geruimen tijd rondgewandeld. Ofschoon in de Engelsche bladen niet stellig gezegd wordt, dat het koninklijk smaldeel van Plymouth af den steven oostwaarts naar de Fransche kust zal wenden, is in die bladen toch niets, wat het voorgenomen bezoek aan Koning Lodewijk Philips in twijfel kan doen trekken.

— De gemeenteraad van Londen heeft den 1 Sept. eene vergadering gehouden, waarin, na langdurige beraadslagingen besloten is, om, uit naam van dien raad, den Regent Espartero te verwelkomen, en hem te kennen te geven, dat hij, die zijne groote talenten en beste krachten aan het heil der natie, door welke hij thans verbannen is, had toegewijd, door alle klassen van ingezetenen in Engeland met eerbied en medegevoel zal worden ontvangen.

— De volksleider O'Connell heeft in de vergadering van het genootschap tot intrekking der unie van Ierland van den 29 Aug., eene redevoering van twee uren gehouden, om de gezegden in de jongste troonrede der Koningin wegens Ierland te wederleggen. Op zijn voorstel is door de vergadering besloten, om een manifest op te stellen en openbaar te maken, waarin de grieven van Ierland worden ontvouwd.

SPANJE.

De brieven uit Spanje bevatten weinig belangrijks. De vraag welke thans aller gemoederen bezig houdt, is die der verkiezingen. Elke partij rekent op de overwinning, deze zal echter waarschijnlijk aan de gematigden verblijven, want noch de partij van den voortgang, noch de ayacuchos, noch de aanhangen van Don Francisco de Paula hebben zich tot heden toe kunnen verstaan, en deze verdeeldheid maakt de kracht van het ministerie [illegible]. Hoe druk hetzelve het thans ook met de toebereidselen voor de verkiezingen heeft, verliest de regering evenwel niet de reorganisatie des lands uit het oog. Op dit oogenblik beraamt zij onderscheidene belangrijke maatregelen, en men zegt dat zij er ernstig op bedacht is om aan de Cortes een ontwerp van wet omtrent de dotatie der geestelijkheid aan te bieden.

FRANKRIJK

PARIJS 4 September.

De engelsche gezant, Cowley is heden, ten gevolge eener van den minister Aberdeen ontvangen depeche, naar Eu vertrokken, om koningin Victoria bij hare ontscheping in de haven van Treport te begroeten. Het Corps Diplomatiek heeft insgelijks officiëel kennis van de reis der Koningin ontvangen.

-- Te Eu heerscht de grootste drukte. Z. M. zal zijne vertrekken in het kasteel aan de doorluchtige Gasten en hun gevolg afstaan. Dat kasteel bevat meer dan honderd en vijftig slaapplaatsen. Negen groote houten loodsen, welke voor Algiers bestemd waren, werden in gereedheid gebragt. Ieder daarvan kan vijftien personen herbergen, en men wil dat de Prins van Joinville en de Hertog van Aumale hun voornemen te kennen gegeven hebben om van eene dezer loodsen gebruik te maken.

De Koningin van Engeland en haar gemaal werden na veler meening heden, en wel des namiddags tusschen drie en zes ure, op het kasteel van Eu te gemoet gezien. Anderen meenen echter dat zij eerst zondag zullen arriveren. Dadelijk na hunne aankomst zou er eene groote receptie plaats hebben, en den volgenden dag een groot concert worden uitgevoerd.

Verscheidene dagbladen weiden in het breede uit over toebereidselen welke ook in deze hoofdstad tot ontvangst der Koningin gemaakt zouden worden, onderanderen over die tot een groot bal, op het stadhuis te geven. Anderen willen dit laatste althans als een bloot verzinsel hebben aangemerkt, hoewel zij de mogelijkheid van een bezoek te Parijs niet ontkennen, maar dit, zeggen zij, zal dan geheel *incognito* geschieden, en de Koningin en haar Gemaal zullen alleen de Opera bezoeken. Deze laatsten houden Neuilly voor de plaats waar het Hof zijne Gasten voornamelijk ontvangen zal.

— Men verspreidt het gerucht, dat de Koning het voornemen zou te kennen gegeven hebben, zich, tegen het einde van October of het begin van November, vergezeld van den hertog van Aumale en den Prins de Joinville, van zijne zijde naar Londen te begeven.

— Men twijfelt hier niet meer, of H. M. de Koningin Victoria en Prins Albert zullen op hunnen zeetogt ook in Frankrijk aan wal stappen, om aan Koning Lodewijk-Philips te Eu een bezoek te brengen. Genoegzaam geheel het kasteel zal ter beschikking van Hare Maj. en haar gevolg gesteld worden. Men rekent, dat er wel 15,000 menschen in genoemde plaats zullen zamenvloeijen. De huurprijzen van alle vertrekken zijn dan ook ongemeen gestegen. Men rekende dat H. M. vier of vijf dagen te Eu zou vertoeven.

Z. M. de Koning der Franschen draagt, tot in de kleinste bijzonderheden, zorg voor de luisterrijke ontvangst van de Koningin en haar gevolg. Er zullen drie groote hofpartijen plaats hebben. De tegenwoordigheid van drie of vier Koninginnen, van Prins Albert, van den Koning der Franschen, van Soult, Aberdeen, Guizot en vele andere der voornaamste staatslieden en krijgsoversten van Europa zullen dit bezoek tot een der gedenkwaardigste gebeurtenissen van onzen tijd maken.

-- Een bijzonder berigt uit Parijs van den 2den September behelst het volgende: « De toebereidselen voor de ontvangst van Koningin Victoria te Parijs worden met buitengewonen spoed voortgezet, en de ijver der werklieden wordt door een buitengewoon hoog dagloon, aangevuurd. Gisteren gedurende den geheelen dag waren de werklieden der civile lijst in al de groote vertrekken van het Palais-royal bezig, om die in bewoonbaren toestand te brengen: zij hebben gedurende den geheelen nacht bij fakkellicht gearbeid. Het schijnt namelijk dat men, na lange aarzeling, heeft ingezien, dat de Koningin niet waardiglijk in het paleis der Tuillerien kon worden gehuisvest, en dat men daarom het palais royal voor haar gereed maakt. -- Gisteren avond zag men elk oogenblik renboden van Eu aankomen, postpaarden langs den weg daarheen vertrekken, goederen naar Versailles vervoeren, enz. Ook in het paleis der Tuillerien en in de groote galerij der Louvre arbeidde men bij fakkellicht. Op het raadhuis worden toebereidselen gemaakt voor het groote bal, dat men daar aan de Koningin Victoria geven wil. Al die toebereidselen moeten ten laatste vóór aanstaanden woensdag den 6. geeindigd zijn, waaruit schijnt te blijken, dat de Koningin van Engeland, zoo zij werkelijk Parijs bezoekt, aldaar aanstaanden Donderdag komen zal.

--PARIJS 4 September. Het schijnt, dat er in den laatst verloopen nacht, zeer ernstige tijdingen uit Italie bij het ministerie van buitenlandsche zaken te Parijs zijn aangekomen; doch de juiste inhoud is niet bekend. Evenwel zegt men, dat de opstandelingen van Bologne de driekleurige vlag hebben opgestoken, en een detachement troepen van 3000 man sterk hebben teruggeslagen, hetwelk door den hertog van Modena tegen hen gezonden was. De opstand maakte snelle vorderingen aan de Kanten van Ancona, Bologne en in het hertogdom Modena.

Wij gelooven, dat deze geruchten zeer overdreven zijn; want te oordeelen naar de tijdingen, welke wij over Zwitserland ontvangen hebben, blijkt het, dat de opstandelingen wel verre van in getal toe te nemen, iederen dag hunne gelederen zien verminderen.

BELGIE.

-- Te Brussel vleit men zich met de hoop dat koningin Victoria, na zich te Tréport weder ingescheept te hebben ook Belgie met een bezoek zal vereeren.

-- Uit Antwerpen schrijft men van den 3den September: « De Koning van Hannover, die gisteren morgen de Theems heeft verlaten, is heden voormiddag aan boord van het koninklijke Engelsche stoomschip *Dover Packet* alhier aangekomen. Het gevolg van zijne Majesteit was vrij talrijk en in vijf rijtuigen gezeten. Men zegt, dat de Koning van Hannover met eenen buitengewonen spoortrein naar Brussel zal vertrekken, en dat de Koning der Belgen nagenoeg te gelijker tijd in zijne hoofdstad zal terugkeeren. Men heeft te voorbarig aangekondigd, dat Koning Leopold zich na zijnen terugkeer uit Wiesbaden naar het kasteel van Eu zou begeven. De Koningin zal maandag den 4den van Eu terugkeeren, en naar men ons van goeder hand verzekert, zullen beide Hunne Majesteiten den 8sten Antwerpen bezoeken. » [De Koningin der Belgen schijnt alzoo het kasteel van Eu nog voor de aankomst van Koningin Victoria verlaten te hebben.]

NEDERLAND,

's GRAVENHAGE den 1 september. Het gerucht bevestigt zich, dat het ontwerp der belasting op de inkomsten enz. ingetrokken is.

-- Men wil dat de heer Mollerus tot minister van buitenlandsche zaken benoemd zou zijn, ter vervanging van Z. Exc. den baron Huyssen van Kattendijke.

-- Men verneemt dat de bedenkingen, welke laatstelijk in de Afdeelingen van de Tweede Kamer Staten-Generaal gemaakt zijn, ten aanzien van de ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegrooting over 1844 en 1845, weder aan de Regering zijn medegedeeld en op nieuw een onderwerp van overweging bij haar uitmaken.

-- De minister van Staat, Gouverneur van de provincie Zuid-Holland, heeft ter kennis van de daarbij belanghebbende gebragt, dat de groote jagt in zuid-Holland zal worden geopend op zaturdag den 9 dezer, achtervolgens de bepaling van den Opperhoutvester, vastgesteld met overleg van Gedeputeerde Staten; dat, bij vervoer van wild naar provincien alwaar de jagt nog niet mogt zijn geopend, de Houtvesters gemagtigd zijn om consentbiljetten tot vervoer af te geven, geldig

voor den tijd welken door hen tot dien vervoer noodig zal worden geoordeeld; dat, insgelijks achtervolgens de door genoemden Opperhoutvester gemaakte bepaling, niet zal mogen worden gejaagd dan op gronden, op welken de oogst zal zijn afgeloopen, en dat wijders de uitoefening der groote jagt in het publiek jagtveld niet anders zal mogen plaats hebben dan overeenkomstig de notificatie van den 11 maart laatstleden, namelijk de korte jagt slechts op drie dagen der week, en wel des woensdags, vrijdags en zaturdags, en de lange jagt alleen op twee dagen van elke week, en zulks des woensdags en zaturdags, terwijl op éénen dag niet meer dan vijf hazen zullen gevangen of geschoten mogen worden.

— 's GRAVENHAGE 4 September. Uit het voorloopig verslag der Centrale Afdeeling van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ten aanzien van het aanhangige ontwerp van wet, betrekkelijk de regterlijke organisatie, blijkt, dat *elf* leden het voorstel voor ongrondwettig hielden, terwijl *Vijf en dertig* leden van een tegenovergesteld begrip waren. De overgroote meerderheid beschouwt het ontwerp derhalve grondwettig. — Van de 46 leden die zich deswege verklaard hebben, hebben zich slechts 40 nopens het vraagstuk der Hoven, uitgelaten. Van die 40 zijn er geweest 19 voor de vermindering van het getal hoven op 5; 21 op eene vermindering op 2; van die 19 leden moeten worden afgetrokken 2 leden, die het voorstel als ongrondwettig aanmerken; bij het getal van 17, dat men alsdan verkrijgt, moeten worden gevoegd 5, die zich, hoezeer eene vermindering van het getal Hoven tot op *twee* verlangende, echter voor de voorgestelde vermindering op *vijf* zullen verklaren. Er hebben zich alzoo 22 leden stellig voor eene vermindering van het getal Hoven tot op vijf verklaard, en 18 voorloopig daar tegen. Met leedwezen blijkt het weder uit dit voorloopig verslag, dat achttien leden, of bij de werkzaamheden in de afdeelingen aanwezig waren, of zich ten aanzien van het belangrijke vraagstuk, wegens het getal Hoven, niet hebben verklaard. Meermalen en te regt, is het opgemerkt, dat de leden der Kamer, op die wijze, de Regering in eenen moeijelijken tweestrijd plaatsen. Vraagt men toch, na de lezing van het voorloopig verslag, welk is het gevoelen van de meerderheid der Kamer, dan kan dit daaruit niet worden afgeleid. Slechts 22 leden hebben zich voor eene vermindering van het getal Hoven op *vijf* verklaard; 18 daar *tegen*. Wat het gevoelen van de 18 overige is, blijft eene duisterheid. Indien de meerderheid der Kamer alsnu mogt vermeenen, dat het zake was, het getal Hoven tot op *twee* te verminderen, dan zou het welligt aan de afwezigheid van vele leden te wijten zijn, dat zij daartoe thans niet kan overgaan.

(*Weekbl. v. h. Regt.*)

— APPELDOORN, 2 Sept. H. K. H. Princes Frederik heeft gisteren een uitstapje naar Deventer gedaan, en aldaar de tapijtfabriek van de Heeren van Calcar en C.e bezigtigd.
Morgen wordt Z. K. H. Prins Frederik op het Loo terug gewacht. De wensch der Roomsch-Katholijken ingezetenen dezer gemeente om, ook een kerkgebouw te bezitten, schijnt derzelver vervulling te naderen. Reeds is een plan en teekening van eene kerk en pastorie ontworpen door den Heer H. Bauer, opzigter van de waterstaat alhier, een terrein tot daarstelling van den zelve op het Loo aangewezen, en door Z. M. Koning Willem Frederik Graaf van Nassau eene bijdrage van *f* 10,000 tot dat einde toegezegd. Men kan dus de openbare aanbesteding van dit werk te gemoet zien.

Ingezonden Stukken.

Notarissen-Burgemeesters
EN
Burgemeesters-Notarissen.

De tijd nadert (ultimo 1843) dat het zesjarig Burgemeesterschap ten Plattelande in Noord Braband, wederom zal expireren.

Het Notaris-Ambt is onvereenigbaar met dat van Burgemeester; tenzij bij Koninklijke vergunning, om zeer bijzondere redenen, (art. 8 der Wet op het Notaris-ambt).

Wij willen hier over eenige gronde woorden van plaatselijke kennis en ondervinding in het midden brengen.

Er zijn in de 175 Plattelands Gemeenten van dit Gewest, too wij vermeenen wel te tellen 14 *Notarissen-Burgemeesters*; maar hoeveel *Burgemeesters-en Secretarissen-Notarissen* er wel zijn, durven wij op eenige Dozijnen niet begrooten. Trouwens, het is van algemeene bekendheid, dat er genoegzaam geene Gemeente is, waar niet de Burgemeester of de Secretaris, soms beiden, de Notariele-Practijk bij de Ingezetenen uitoopen, en in hoedanigheid van *Ongepatenteerde Zaakwaarnemers*, daadwerkelijk uitoefenen. De Notaris, zal hij nog iets te beduiden hebben, is wel genoodzaakt deszelfs belangen langs den weg dier Zaakwaarnemerij, door opoffering van een groot gedeelte zijns honorariums aan die Gemeentens-Authoriteiten, te bevorderen. Doet hij dat niet, dan verschijnt tot nog meerder verdriet, een Deurwaarder in de Gemeente, die op Crediet komt verkoopen, de koopprijzen ten kantore van den Heer Burgemeester of van Mijnheer den Secretaris, betaalbaar stellende.

Wat de Kabinets-Practijk betreft, als zijn, Koopkontracten, Inventarissen, Boedelscheidingen, enz. enz. Deze worden ten Plattelande maar zeer zeldzaam meer in Authentieken vorm verleden. Gewoonlijk worden deze zaken, al dadelijk bij de aangifte van het sterfgeval, aan het Bureau van den Burgerlijken Stand geregeld.

Men raadplege Heeren Hypotheek-Bewaarders, om overtuigd te zijn, dat zeker verre uit de groote meerderheid der stukken tot overschrijving van het Platteland, zijn *Onderhandsch*, en blijkbaar van uit die zaakwaarnemerijen herkomstig.

Wij mogen niet onaangeroerd laten, het dikwerf gebrekkige, soms geheel nietige dier stukken.

» Ik kan niet schrijven; Heer schrijft gij; --
» Boer, zet er maar een Kruisje bij!......

Daarmede heeft de zaak haar volle beslag, die intusschen onbestaanbaar, regtens nietig, maar waar voor niemand verantwoordelijk is.

Men moge al eens, zelf van Hoogerhand, die zoogenaamde Plattelands-Zaakwaarnemers, de opmerking maken, dat dergelijke Manoeuvres niet met de waardigheid van hunne Ambtsverrigtingen zijn over een te brengen, daar mede strijdig zijn, -- omdat zij door het bejagen van die *extra-gunsten en emolumenten*, bij de Ingezetenen hunne onafhankelijkheid verliezen, hetwelk niet anders als zeer nadeelig voor de Politie kan wezen: -- zij laten zich in niets afschrikken; wanende zich ten dien aanzien buiten en boven de wet.

Het moet dan ook niet bevreemden, den Burgemeester tevens Secretaris, bij Rekeste te zien verzoeken, om ook nog tot Deurwaarder te worden benoemd, blijkbaar om bij magte te wezen de Ingezetenen op allerlei manieren te kunnen administreren; -- gelijk het onder deze omstandigheden even min verwondering baart, dat men bij absentie van den Notaris-Burgemeester, heimelijk Raadsdeliberatien intrigueert, om, zoo als men het noemt, den Burgemeester het voetje te ligten.

Ote-toi de là pour que je m'y mette:

Van daar thans de bewegingen die links en regts worden opgemerkt: *hier*, om die Koninklijke Vergunning te verwerven, -- *daar*, de directe en zijdelingsche knipertjen, om dat verzoek te doen afwijzen.

Het ware zeker wel te wenschen, dat de onafhankelijkheid, inzonderheid van den goedtrouwigen Landman, wat betreft de behandeling zijner zaken en familie aangelegenheden, *geheel* ongemoeid en ongestoord konde worden gelaten. — Maar, zooveel, is toch ook zeker, dat, als hier de keus tusschen den Burgemeester-Notaris en den Burgemeester-Zaakwaarnemer zal gelden, den de Evenaar voor de keus van den Burgemeester-Notaris moet overslaan, en wel om het eenvoudig en alles afdoende beginsel, dat de Notaris in zijne kwaliteit aan wettelijke verpligtingen en verantwoording gebonden, en op den Zaakwaarnemer eigenlijk niets meer, dan op elk particulier Individu, te verhalen is.

Wij vermeenen op grond van voorgemelde expositie van daadzaken, met eenig vertrouwen te mogen concluderen, dat er bijzondere goede redenen bestaan, om aldaar die Notarissen-Burgemeesters te Dispenseren, die het Burgemeester-Ambt steeds ijverig in het belang der Gemeentes-Administratie hebben bekleed, *op wiens handelingen ten dien aanzien niets is af te wijzen*, en dat het derhalve eene hardheid zoude involveren, hen na veeljarige getrouwe diensten, in handen van de Zaakwaarnemerijen over te leveren.

Het ware misschien doelmatiger, welligt *d'ordre public*, *die* Zaakwaarnemers, op gronden hier voorgemeld, bij deze gelegenheid los te laten en te demissionneren, respectievelijk; hetwelk zeker veel van die misbruiken zoude afbreken en de billijke klagten zoude doen ophouden.

Philalethes.

(Hoezeer wij den inhoud van het bovenstaande stuk niet geheel kunnen beamen, zoo hebben wij desniettemin hetzelve gaarne eene plaats verleend, om de misbruiken welke het signaleert, die wezenlijk de aandacht van het bestuur verdienen. Die kwade praktijken van Burgemeesters ten platten lande zich tevens als zaakwaarnemers opwerpende behooren te worden geweerd, zooveel als mogelijk is. Indien de wet verbiedt, dat Notarissen Burgemeesters zijn mogen, met hoeveel te meer zorg moet men dan niet maken, dat Burgemeesters geen Zaakwaarnemers worden, de rede is dezelfde, behalve dat in het laatste geval, de zaakwaarneming dikwerf knoeijerij is, aanleiding gevende tot onwettige stukken, processen; enz. enz.)

Latere berigten

Men schrijft uit Eu dd. 2 Sept. H.M. de Koningin van Engeland is ten zes ure min eenige minuten te Tréport aangekomen. De Koning, de koninklijke familie, en de ministers van buitenlandsche zaken en marine, welke H. M. te gemoet gegaan waren, hebben Hoogstd. bij hare landing ontvangen.

-- Er zijn ongunstige berigten uit Spanje:
Te Madrid had eene militaire beweging plaats gehad, welke gelukkig aanstonds gedempt is.

Advertentien.

*** Getrouwd
J. W. LAANE van *Steenbergen*,
en
A. C. J. S. HUBERT.
's Bosch, 16 *Augustus* 1843.
Eenige Kennisgeving.

Den 13 September 1843, zal te *Woensel* provisioneel worden verkocht, een aangenaam gelegene HUIZINGE, geschikt om door eene fatsoenlijke Familie bewoond te worden, met BLOEM en MOESTUINEN.

FRANSCHE KOSTSCHOOL
voor Jonge Jufvrouwen,
TE EINDHOVEN.

C. F. SCHNEBBELIE, Fransche Kost- en Dagschool houderesse te *Eindhoven*, heeft de eer aan ouders en voogden bekend te maken, dat zij door het aanschaffen van een zeer groot huis, met groote speelplaats en tuinen, gelegenheid heeft, om, bij het eindigen der vacantie, 25 September e. k. nog eenige kostjufvrouwen te plaatsen.

Het te geven onderwijs strekt zich uit over de Nederduitsche en Fransche talen, Aardrijks, Geschied, Schrijf- en Rekenkunde, Muzijk en alle vrouwelijke handwerken, terwijl er ook gelegenheid zal zijn, om in de Hoogduitsche en Engelsche talen onderwijs te ontvangen, het onderwijs in deze twee talen en de Muzijk wordt afzonderlijk betaald, terwijl het Kostgeld *f* 150 's jaars is, en er voor het genoemde onderwijs *f* 3,00 per maand betaald wordt. — Men zich kan onder vrachtvrije aanvrage ter bekoming van verdere inlichtingen en prospectussen bij de Directrice voornoemd, vervoegen.--

Ook is er gelegenheid voor eene Dame van de R. K. Godsdienst, tegen aannemelijke voorwaarden, Twee vrije Kamers met of zonder kost en bediening en vrije wandeling in de tuinen, bij dezelve, te bekomen.

Bovenvermelde Kostschool, wordt, uithoofde der zoo aangename als gezonde ligging en het goede zedelijke en christelijke onderwijs, ten hoogsten aanbevolen, en zullen daaromtrent gaarne alle inlichtingen gegeven worden door den WelEerwaarden Heer VAN SOMEREN R. K. *Pastoor en Deken* en Mr. G. F. SCHIEFBAAN, *Lid der Arrondissements-Regtbank en Schoolopziener*, in het 4e District van Noord-Braband, aldaar.

M. B. WALLAGH,

HOFTANDMEESTER

van Z. K. H. den Prins van Oranje, zoo hij zich vleit sedert een aantal jaren niet ongunstig bij het geëerd publiek dezer stad, en andere hoofdsteden des Rijks bekend, heeft de eer het geacht publiek van *'s Bosch* te verwittigen, dat hij zich wederom van den 5 tot den 12 September hier zal bevinden, ten einde gedurende dien tijd te kunnen worden geconsulteerd en ontboden over het INZETTEN van Minerale en andere TANDEN enz. — Te spreken of te ontbieden ten huize van den Heer DOCTERS in den Eenhoorn in de Karrestraat, alwaar bij afwezendheid zijne TANDMIDDELEN verkrijgbaar zijn gesteld.

COLLEGIE EN KOSTSCHOOL

van

Venray (Hertogdom Limburg.)

Onder het toezigt van Monseigneur den Bisschop van Hirina, Apostolischen Administrateur van Limburg.

Er wordt onderwijs gegeven in de Latijnsche, Grieksche, Fransche, Nederduitsche en Hoogduitsche taal, in de Geschiedenis en Aardrijkskunde, in de Reken-, Stel- en Meetkunst, in het Boekhouden, in den Briefstijl en in het Schoon-schrijven. De Fransche taal zal na de Vacantie zeer zorgvuldig onderwezen worden. Te dien einde zal zijne Doorl. Hoogwaardigheid eenen nieuwen Professor benoemen.

De geest van het gesticht is geheel godsdienstig. Men beijvert zich den Jongelingen een grondig en uitgebreid onderwijs te geven in alle vakken, welke tot het middelbare onderwijs behooren en tevens wordt er alles aangewend om dezelve tot deugd te vormen.

De minervalia zijn gesteld op Guld. Ned. 23.60 voor de leerlingen der eerste afdeeling van het Collegie, welke de oude talen leeren en op Guld. Ned. 18 voor de leerlingen der tweede afdeeling, welke zich alleen op de levende talen en neven-vakken toeleggen.

De lessen van instrumentaal en vokaal muzijk zijn nog ten koste der ouders, zoo als ook de lessen in de teekenkunst.

KOSTSCHOOL.

Het Kostgeld voor ieder schooljaar bedraagt 160 Guld. Ned. en wordt met de drie maanden vooruit betaald, zonder eenige korting voor onverwacht vertrek of afwezendheid, zware ziekten zijn hier alleen uitgezonderd.

Ieder Kostganger heeft zijne Kamer op dewelke hij een ledekant, eene tafel, eenen stoel en eenen kapstok vindt, het overige is ten laste der ouders, zoo als ook de handdoeken, servetten en zilveren tafelgerief. — Op verzoek der ouders is het huis bereid dit alles te verschaffen tegen eene jaarlijksche vergoeding van 12 Guld. Ned.

De kosten van bewasschen zijn nog ten laste der ouders, wanneer deze zulks verkiezen zal het huis er zich mede belasten voor 12 Guld. Ned.

Voor verdere inlichtingen kan men zich met franco brieven wenden aan den Eerw. Heer Directeur.

L. F. X. PRINSEN, R. C. PRIESTER,

DIRECTEUR.

De wordt gevraagd tegen 1 November, bij een R. K. Pastoor, in Noord-Holland, eene KEUKENMEID, welke tevens eenig HUISWERK moet doen, en met de WASCH kan omgaan. — Alwie van goede getuigschriften voorzien, daarop aanmerking maakt, vervoege zich met *gefrankeerde brieven*, onder Letter K. K. bij den Boekhandelaar J. VEELKEN, oprigter van een R. K. Lees-Collegie, ter lezing voor geringe prijs; Nieuwendijk, Hoek soutsteeg No. 17 te *Amsterdam.*

Uit de hand te Koop.

Eene schoone, groote en wel-doortimmerde *HEEREN-HUIZINGE*, bevattende onderscheidene BENEDEN- en BOVENKAMERS, voorzien van alle gerieflijkheden, met KOETSHUIS, STALLING, ruime SCHUUR, ACHTERHUIS, WASCHHUIS, ACHTERPLAATS en zeer aangenamen TUIN, beplant met een aantal uitgezochte Vruchtboomen, staande en gelegen op den gezelligsten stand in het Dorp *Etten*, twee uren van *Breda*, regt tegen over het Logement de Zwaan en, tot primo Mei aanstaande, in Huur bij den Heer DE WOLF, Secretaris der Gemeente. Hierbij behoort tevens ook eene fraaije en zeer wel ingerigte *HEEREN-WONING*, staande ANNEX de bovengenoemde HUIZINGE en thans onverhuurd.

Te bevragen bij den Heer J. G. J. VAN ERTRIJCK te *Etten*, Brieven Franco.

*** De Notaris JOH. DE BERGH, te *'s Hertogenbosch*, heeft in het openbaar verkocht:

ONDER LITHOYEN.

1. *Koop.* 2 B. 91 R. 10 E. allerbest UITERWAARDS-HOOILAND genaamd Huibertspiering of Molenwaardje, met de Slagen voor .... *f* 5060.-

ONDER LITH.

2. *Koop.* 1. B. 26 R. 60 E. BOUWLAND de Korte Weide, voor .... *f* 890.-
3. *Koop.* 42 R. 60 E. DITO, de Korte Weide, voor .... *f* 315.-
4. *Koop.* 73 R. 70 E. WEILAND de Lange Weide, voor .... *f* 550.-
5. *Koop.* 64 R. 70 E. DITO, de Lange Weide, voor .... *f* 550.-
6. *Koop.* 61 R. 10 E. DITO, de Middelste Hoeven, voor .... *f* 310.-
7. *Koop.* 82 R. 60 E. HOOILAND in Kivitskamp, voor .... *f* 205.-

ONDER VUGHT.

8. *Koop.* 1 B. 42 R. 90 E. HOOI- of WEILAND, Nieuw-Erven, voor.... *f* 1210.-
9. *Koop.* 2 B. 35 R. 30 E. DITO, Nieuw-Erven, voor .... *f* 1800.-

De twee laatste Koopen in Massa, voor. f 2950.-

ONDER NULAND.

10. *Koop.* Een in den jare 1834 geheel nieuw met veel smaak aangelegd en bijzonder aangenaam gelegen LANDGOED, genaamd Heesterveld, bestaande in BOUW- en WEILANDEN, DENNEN en ander BOSCH, WANDELINGEN, LANEN en DREVEN, alles fraai bepoot en buitengewoon goed groeijende; voorts fraaije KOEPEL, KEUKEN, STAL en verder aanhooren, aan elkander staande en gelegen onder *Nuland*, nabij den Straatweg op 2 uren afstand van *'s Hertogenbosch*; groot 18 B. 80 R. 76 E., voor .... *f* 5000.-

Alles bij gedrukte Billetten breeder omschreven; zullende de Finale Verkooping plaats hebben op Dingsdag den 12 September 1843, des namiddags ten 6 ure, binnen *'s Hertogenbosch* in het Eindhovends-Koffijhuis, in de Hinthamerstraat, bewoond bij M. LANDHEER.

Te Huur

TEGEN 1 NOVEMBER TE AANVAARDEN.

Een HUIS, op de Breede Haven van ouds genoemd voor Tapperij, bewoond door den Havenmeester C. VAN CALKER, te bevragen bij den Heer J. VAN DE GRIENDT Brander aldaar.

Door W. J. THIEME te *Zuthen*, is uitgegeven ten behoeve der Latijnsche scholen:—

Aardrijks- en Geschiedkundig Woordenregister, ter dienste van aankomende beoefenaars der Schriften van C. Nepos .... *f* 0.40.

Badorn, Latijnsch leesboek voor eerstbeginnenden, 4. druk .... - 0.90.

Gedike, Latijnsch leesboek voor eerstbeginnenden, of verzameling van fabels en vertellingen, enz. 5. druk .... - 0.80.

J. A. E. Schmidt, Grieksch Hollandsch Handwoordenboek .... - 6.50.

Kaerger, Latijnsch Nederduitsch Woordenboek, met eene Nederduitsch Latijnsche Woordenlijst, bewerkt door Dr. J. Terpstra, gr. 8°. - 7.00.

Kersey (J. P.) Grieksche Grammatica, benevens een Leesboek voor de lagere en middenste klassen, naar de 5. Hoogd. uitgave, omgewerkt door Dr. J. Terpstra, onder medewerking der Heeren Dr. W. C. L. Clarisse en J. T. Bergman .... - 2.90.

Ruiz, (J. F.) Latijnsche Themata, geschikt naar de regelen der Syntaxis, op nieuw bewerkt, in drie klassen gebragt, en met eene vierde geheel nieuwe klasse vermeerderd, door Prof. Bosscha. 9 druk .... - 1.50.

Dr. L. Ramshorn, handwoordenb. van Latijnsche Synonymen, door Dr. Badon Gijben, Rector van het Gymnasium te *Arnhem* ...... - 2.50.

Gelduitzettingen op LIJFRENTE EN VERZEKERINGEN OP HET LEVEN.

De Maatschappij van Algemeene Assurantien op het L. E. V. E. N., de dubbele Fondsen en de Overleveringen gevestigd te *Brussel*, en goedgekeurd door Koninklijk besluit van 12 Junij 1824, is vertegenwoordigd door Agenten in geheel het Rijk en in vreemde plaatsen, hare wezenlijke Kapitalen beloopen tot meer dan *DRIE MILLIOEN VIJF MAAL HONDERD DUIZEND FRANCS*, en zij betaalt jaarlijks meer dan *DRIE MAAL HONDERD DUIZEND FRANCS* Lijfrente.

De verrigtingen der Maatschappij hebben tot voorwerp de verzekeringen van Kapitalen betaalbaar na den dood, of ingeval van leven op een bepaald tijdstip, de constitutien van LIJFRENTEN, PENSIOENEN aan Weduwen en Ambtenaars, van HUWELIJKS-GIFTEN aan de Kinderen, AANKOOP op LIJFRENTE van RENTEN, SCHULDBEKENTENISSEN, AKTIEN en ONROERENDE GOEDEREN. Zij koopt insgelijks hetzij met GEREED GELD of op LIJFRENTE, de VRUCHTGEBRUIKEN en de NAAKTE EIGENDOMMEN.

Men kan zich de Prospectussen; Tarieven en alle wenschelijke inlichtingen bezorgen hetzij bij den Agent A. C. VAN DER MEULEN Junior, in de Hinthamerstraat, Wijk C. No. 86 te *'s Hertogenbosch*, of op het Secretariaat Generaal der Maatschappij te *Brussel*, in de nieuwe Brugstraat No. 48.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH,

van Donderdag, Vrijdag en Zaturdag, den 31 Augustus, 1 en 2 September 1843.

Het aangevoerde van Rogge bedroeg 532 mudden, waarvan de 1e kwaliteit aan 20 cents lager, goed is afgegaan, terwijl de mindere soorten tot meer verlaagde prijzen traag zijn verkocht geworden, ofschoon het aanwezige van Boekweit en Haver, tamelijk was, zijn echter voorgaande prijzen bedongen geworden; noteren de navolgende prijzen per Nederlandsch mud, als:

ROGGE	1e	kwal.	...	*f* 5,25 a *f* 5,50.
»	2e	»	...	- 4,70 a - 5,15.
BOEKWEIT	1e	»	...	- 5,25 a - 5,50.
»	2e	»	...	- 4,90 a - 5,15.
HAVER	1e	»	...	- 2,55 a - 2,75.
»	2e	»	...	- 2,25 a - 2,45.

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarnaar de zetting van het brood op Donderdag den 31 dezer is geschied 5.28²⁶.

De 3 Nederlandsche ponden Roggebrood 25 Cents.

Het ——— Nederl. pond Boter *f* 0.50 a *f* 0.66

EINDHOVEN den 5 September 1843.

De Prijzen der Granen zijn heden alhier geweest:

Rogge		*f* 5,16.
	Nieuwe	- 5,00.
Boekweit	Oude	- 5,80.
	Nieuwe	- 2,80.
Haver	Oude	- 4,00.
Het Ned. pond Boter		- 0,42.
De 4 » » Roggebrood...		- 0,29.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden Maandag 4 September $4\frac{1}{2}$ Ure.

W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$ Dito 5 pCt. 100 , $\frac{3}{16}$ Synd. $4\frac{1}{2}$ pCt. $93\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$ Dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $77\frac{1}{4}$ Handelm. $133\frac{3}{8}$ O. I. 5 pCt. $99\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ Ard. 85 p. St. $18\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$ Dito Coupon. $18\frac{1}{8}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{3}{16}$ Dito 3 pCt. $27\frac{1}{4}$ Por. te L. $2\frac{1}{2}$ pCt. $44\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$ Oude Russen $108\frac{3}{8}$ Dito 4 pCt. $90\frac{7}{8}$ Do. Stiegl. en Co. $90\frac{1}{8}$ Brasilien 100 p. St. $59\frac{1}{2}$ Mexikanen $36\frac{1}{8}$.

Ter Drukk. van D. A. A. DE ROOIJ, te *'s Bosch*.